

Gazet'a ese de 2 ori: Mer-
curea si Dumineca, Fôia,
candn concedu ajutoriele. —
Pretiuulu: pe 1 anu 10 fl.
pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri e-
sterne 16 fl. v. a. pe unu anu
sêu 3 galbini mon. sunatôria.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Se prenumera la postele c.
r., si pe la DD. coresponden-
denti. — Pentru serie 6 cr.
Tacs'a timbrala a 30 cr. de
fiacare publicare

Invitare la prenumeratiune

la „GAZET'A TRANSILVANIEI.“

Pe patrariolu din urma	3 fl.
Pe anul viitoriu 1866	10 fl.
Pe semestru	5 fl.
Pe patrariu de anu	3 fl.
Pentru Brasiovu pe sem.	4 fl. 50 cr.
si cu portare pe a casa	5 fl.
Numere singuratice nu se dau.	

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvania.

Incerari de cointielegere in ca- teva cestiuini.

(Urmare.)

II. „Dêca romanii nu voru lua parte la
alegeri, cu acêta ne voru reconôsce numai
noua magiariloru dreptatea, incatu adica noi
sustienemu, ca in Transilvani'a intre cele patru
natiuni intru atatu s'a destramat orice cointie-
legere politica, in catu Transilvani'a nu e ca-
pace de a forma tiêra de sinesi, cum si a com-
plana incurcaturêle.“

Bine, eu cunosc cu profunda dorere su-
fletêsca, cumca iu adeveru cointielegerea poli-
tica in Transilvani'a s'a destramat din nou;
provocu inse pe oricine, cã se puna o mana pe
cugetu si se ne arate cu cealalta astadi si mane
cointielegere politica mai mare intre natiu-
nile Ungariei, in care voiescu a preface pe
Transilvani'a. Cum pôte cineva pretinde drep-
tulu de a impaca pe vecini priu inchiderea loru
in casele sale, candu familiile locuitoare in ace-
leasi isi petrecu in cêrta si urgia de a-pururea
nu numai intre sine, ci si cu ceilalti vecini ai
loru, candu la orice ocazioni spre es. de alegeri
isi spargu capetele si se sfasiia intre sinesi cã
si fêrale rapitôre? Se ni se demustre inve-
deratu, ca in laintrulu Ungariei domnesce bun'a
intielegere intre natiunalitati si partite, cum si
ca diferintiele vitale dintre corôna si tiêra, din-
tre acêta si monarchia s'au complanatu pe de-
plinu, atunci apoi, inse numai atunci ar potê
fi vorba de a se arunca cineva de arbitru im-
paciuntoru alu Transilvaniei. Eu inse nici nu
poiu concede, ca neintielegerea transilvaniloru
ar fi din natur'a sa atatu de periculôsa, incatu
se aiba trebuintia de concursulu si de tutora-
tulu veciniloru, ci sustienu numai, ca spre im-
paciuntora nôstra lipsesce bun'a vointia. Eu nu
sunt nicidecum adoratorulu anului 1863, atata
inse tienu despre elu cu o cunoscintia linistita,
ca dêca pe atunci nu se lungia la midilocu pre-
judetiele, trufia si desicrtatiunea natiunala, carea
totudeauna este insocita nedespartitu de egoiamu,
in acelu anu era se se faca pasi mari si siguri
la pre cointielegerea definitiva intre natiunile Tran-
silvaniei si anume intre romani si ungaro-secui.
Si apoi ce? numai transilvanii traiescu in dis-
armonia? Si ce armonia a fostu vreodata intre
poloni, italieni si germani? Si cine era se'i
impace de cate ori se sfasiia ei intre sinesi?
Nesmintitu ca vecinii prin ajutoriulu uniu ni-
loru? Ve place acêta teoria? Rusiei inca'i
place, Franciei inca, pôte fi ca si altora. . . .
Ore inse ce ar dice mic'a Elveti'a, miculu Bel-
giu, Oland'a, Portugali'a, Danemarc'a, Principa-
tele danubiane la acêta teoria geniala a Unio-
nistiloru transilvani? Nu este asiê: Natiunile
locuitoare in Transilvani'a se potu intielege intre
sine, numai se voiesca ele. —

„Korunk“ afla, ca romanii nu privescu uni-
unea din punctulu de vedere alu patriei com-
mune, ci cu preferintia din punctu natiunala.
K. spuse cu acêta o mare dreptate, care nici-

decum nu se pôte disputa; numai eu ilu rogu
cã se nu 'se sfiêsca intru nimicu a reduce a-
cêta regula la tôte trei natiunile principale ge-
netice locuitoare in Transilvani'a si anume in
prim'a linia la cea magiara. Sistem'a insasi a
statulu transilvanu este de cativa seculi asie-
diata pe natiunalitati, la care cã pilastrii
nuoi s'au adausu dela reformatiune inoôce con-
fesiunile relegiôse. Din clase de ômeni lo-
cuitoare in acestu pamentu s'au desvoltatu cu
inetulu natiuni politice regnicolare. Clas'a no-
bililoru s'a prefacutu in natiune ungarêsca;
fundus regius locuitu mai alesu de doua
natiunalitati se atraformã in Sachsenland si po-
porulu intregu in natio saxonica; toti locuitorii
cati s'au aflatu din vêcuri in partea resaritêna
a tierii s'au numitu secui, s'au si secuitu cati
n'au fostu secui, in partea loru cea mai mare.
O singura natiune numita natio valachica, oláh
natio. se dechiarã prin mai multe legi de straina
si numai suferita in acêta tiêra, eara acêta i
se intemplã ei cã natiuni, eara nu cã unei
adunaturi de particulari. Ori candu romanii
pretinsera emanciparea loru civila si politica cã
natiune, aflara cea mai obstinata opusetiune din
partea reprezentantiloru celorlalte trei natiuni
numite regnicolare, care totudeaun'a protestã,
ca cu aceea s'ar resturna sistem'a statulu tran-
silvanu. Preste acêta aristocrati'a si orasiinii
pretindea ca toti romanii locuitori in comitate
sunt socotiti de unguri; acestora le urmara sasi
si secuii pe aceeași cale. Ei bine, romanii inse
n'au voit si nu voiescu nici astadi a fi numiti
si considerati nici cã unguri, nici cã secui, nici
cã sasi, nici mai au pofta de a se preface intr'o
natiune corcita, bastarda, apoi numêscase aceea
oricum, franca, angla, spaniôla etc. Cã de ani
treidieci si cinci, adica cum amu dice dela
Hitel alu lui St. Széchenyi si dela Balitéletek
ale lui Nic. Veselényi, eara mai virtosu dela
dietele dintre 1840 si 1848 incôce ne-amu de-
datu cu totii a fi atatu de mari natiunalisti si
atatu de mici patrioti, in catu unii din noi
stau se môra pe fiacare di de nona ori pentru
natiunalitate si numai odata pentru patria. Te-
merea, sêu cum amu dice jalusi'a, zelotipi'a pen-
tru natiunalitate ajunse la culmea sa. Multi
din noi ajunsera fugari pe pamentu in patri'a
propria, flamandi si golani cã vai de ei; cu tôte
acêstea sacr'a furôre natiunala inca totu mai
tiene sufletulu in ôsele loru; — o parte din-
tr'unu costumu natiunala, adesea o pantlica, o
dintea*), unu gaietanu (sinoru), o caciulitia na-
tiunala, ah, dar' inca o tricolôre si cu atatu mai
multu unu versuletu natiunala ne face a tre-
salta de bucuria, uitamu de fôme si de sete, nu
mai vedemu nici mosiile nôstre puse la toba,
nici pe fratienii nostrii inchisi pentru datorii,
nici turmele si ciurdele perdute la carti, nici
generatiunea juna legananduse pe murginea
unei prapastii fiorôse; tôte acestea si mai multu
decatu acestea, relegea, moral'a, libertatea, cultur'a
umanitatea, trebue se cadia in genunchi la al-
tariulu natiunalitatii. Acêta este domniloru
doctrin'a ce se latiesce de ani treidieci si cinci
din Secuime pana in Lait'a si dela Clusiu pana
la Agramu; eara meritulu celu mai stralucitu
alu acestei apostolii sacre natiunale trebue se
se adsorie fara nici o indoiêla numai conduca-
toriloru natiunii magiare, preotiloru, profesori-
loru, advocatiloru si totoruru literatiloru si pu-
blicistiloru ei. Priviti apoi impregiuru preste
tôta Transilvani'a si Ungari'a si veti cunôsce
usioru, cumca — afara de sasi, cu carii nu in-
cape aici asemenare — tôte celelalte natiuni
luate la unu locu pe terenulu natiunalitatii au
fostu si inca mai sunt numaiimitatôre mai fe-
ricite sêu mai nefericite ale natiunii magiare.
Eata deci causele, pentru care si romanii mai

*) Se dice pe moldov. si horbota, nemt. Spitzen.

privescu in adeveru pana in ôr'a de facia tôte
afacerile de statu, legislatiunea intrêga, admini-
stratiunea si insasi justiti'a totu numai din punctu
natiunala, atatu geneticu oatu si politicu.

Se dicemu ca acêta politica natiunala a
romaniloru ar fi cu totul retacita, se presupu-
nemu ca in adeveru aceea pentru ce se lupta
ei ar fi numai o fantoma, o chimera, unu visu;
eu inse provocu pe acelu poporu, pe acea nati-
une nu numai locuitoare in Ungari'a si
Transilvani'a, ci in tóta monarchi'a austriaca,
care nu se afla pe acea cale ratacita pe carea
ambla romanii, cã se apuce dens'a mai anteu
petr'a si se arunce asupra romaniloru. Sêu
virtute sêu vitiu, sêu realitate sêu fantoma, sêu
stare organica normala, sêu bôla epidemica, in
totu casulu natiunalitatea cã atars in timpurile
nôstre si-a eluptatu unu rangu inaintea patriotis-
mului. Bine este sêu reu este asiê, se va a-
lege neaparat mai nainte de a scrie lumea
anulu 1900.

Dêca transilvanii aru fi asiediatu sistem'a
statulu numai pe ide'a patriotismulu, precum au
facutu Elveti'a cu oele trei natiuni
ale sale, Britani'a mare si Belgiu totu cu cate
trei s. a., in dilele nôstre ea ar fi un'a din tie-
rile cele mai fericite ale continentulu, eara na-
tiunile conlocuitoare inca s'aru afla cã atari
neasemenatu mai desvoltate si mai inaintate. Si
ôre se fia ardeleniloru preste potintia de a de-
scinde odata pe terenulu patriotismulu ratio-
natu si luminatu? Eu sustienu repetendu, ca
este cu potintia, numai urditorii vechei si fatalei
ure parasindu pe aceea, se premêrga cu esemplu
bunu; atunci si numai atunci potu ei spera, ca
romanii inca'i voru urma. —

„Korunk“ vorbindu mai departe despre re-
tragerea sêu izolarea intru care se punu ro-
manii, atinge o alta calamitate, pe care crede
a fi multu mai afundu taiatôre, adica acea ne-
pasare sêu portare noi oalda nici rece, care s'a
observatu pana acum in Transilvani'a tocma si la
alegatorii magiari curati, intru atata, catu ai ve-
diutu ca tocma si in Clusiu din 554 alegatori
numai 354 insi au luat parte la alegerea de-
putatiloru, eara in alte crasie si in comitate se
vediu totu asemenea nepasare; candu dincontra
in Ungari'a totulu este viêtia (si spargere de
capete si morti destule).

K. observase mai susu, ca delaturarea cla-
seloru asiê numite de onôre (preoti, profesori,
medici, advocati, notari s. a.) au desgustatu
multu pe locuitorii orasiiloru. Atata e totu?
Nicidecum, ci mai sunt si alte cause. Cautati
in Secuime, ca acolo multime de alegatori nu
vrea se scie nimicu de candidatii regimulu ac-
tualu. Ati vediutu pe cine au alesu de es. in
K. Vársárhely? Din clas'a meseriesiloru dela-
turandu pe doi boieri mari. Ati cititu cele ro-
stite de preotulu reformatu din Fogarasiu in
contra alegerii si candidarii boieresci. Sciutu este,
ca pana acum clasele midilocii si mai de diosu
ale natiunii magiaro-secuie stetera subordonate
cu totul vointiei si disciplinei boieriloru protipendati.
Ei, bine, acelora inca li s'a uritu asta-
data de atata epitropia umilitôre. Preste acêta
ce se mai ascundemu pisc'a in sacu: Se in-
trebe oricine pe ômenii moderati din clasele
midilocii, ce cugeta si cum judeca ei despre
uniune, si dêca tocma o-arv voi, cum le-ar
placê se fia aceea oeroumscria si cum fiacare
dorese din tóta inim'a, cã bun'a intielegere in-
tre natiunile transilvane se fia pastrata si ase-
curata pentru tôte timpurile. Unele Gazete un-
guesci au observatu de cateva ori, ca ar fi
fôrte reu, dêca opiniunea publica a romaniloru
ar fi acea manifestata prin foile lor publiche.
Nu se pôte nega, cã unele corespondentie, eara
anume acelea care ne totu spunu de vaietaturi
si vaieraturi romanesci, cã si cum aru vorbi de
bociturile femeiloru dela morti si de plansetln

prunciloru batuti cu nuiete, nicidecum nu reproducu opiniunea romanilor; intru asemenea nu o reproducu nici aceia, carii voiescu a face pe lame se credea, ca natiunii fara congresu si dupa diet'a din Clusiu nu 'iar fi remasu alta, decatu se ia lumea in capu, séu se se arunce in Dunare. Tocma inse pe atatu de pucina merita credintia aoei publicisti magiari, carii voiescu a ne face se credemu, ca natiunea magiario-secuie cugeta totu cá boierii protipendati si cá cativa diaristi ai ei, séu ca ea nici cutésa a resuffa, decatu numai la tactulu batutu de boieri.

(Va urmá.)

Braslovu 17 Nov. n. Eri si astadi purcesera unii deputati din Secuime, cum si doi de aici oatra Clusiu. Pana acum era multi de opiniune, ca diet'a din Clusiu póte se tiena numai vreo cincisese dile. Noi judecandu atatu dupa pracs'a vechia si noua parlamentara, catu si dupa tóte simptomele cate ni se aratara suntemu in acésta privintia de alta opiniune. In data ce vomu abstrage dela caracterulu strinsu revolutionariu alu dietei din 1848 trebue se presupunemu indeplinirea mai multoru forme, care ceru timpu si dile. Celebrarea liturgiei cu *Imperate oerescu* (*Veni Sancte*), cortenirea la comisariulu regescu, solenitatea insei deschideri, ear' mai alesu verificariile mandatelor dela mai multi cá 100 deputati prin comisiuni alese in adinsu din sinulu dietei — voru cere cá o septemana de dile. Adange la acestea conferintiele pregatitoare dupa grupe natiunale, cum si adunarea séu adunariile asié numite natiunale, unde adica membrii dietei au datin'a de a precon-sulta sub cate unu presiedinte alesu ad hoc, a pregatí obiectulu desbaterii si a imparti óresicum rolele intre oratori, ceea ce se intempla preste totu unde ómenii soiu ce este viétia si disciplin'a parlamentara. Preste acésta noua nu ne vine a crede, ca articululu I din 1848 adica Uniunea se va arunca pe méa'a dietei numai asié simplu si golanu, precum l'au nascutu pre elu revolutiunea, ci acelasi se va concedre mai anteu la o comisiune séu asié numita deputatiune sistematica, in care oredemu ca voru intra ómeni de doua trei color. Aoea comisiune ar lucra fórté bine, déca ar ajunge cá in cursu de alta septemana se ésa gat'a cu operatulu seu si se'lu astérna dietei spre pertractare. Catu voru tiené inseele desbateri dietale meritorie in siedintie publice, asié ceva nu se póte prevedé de ochiulu omenescu.

Multi dorescu a soi, ca ce voru face romanii alesi séu chiamati la acésta dieta. Sub-sorisiulu doresce din contra si din totu sufletulu, cá romanii voindu a face si ei politica, se sí mai invetie odata a tacé, déca nu mai multu, incái in acelea momente solene, maretie, sublime, candu cineva are se aléga intre vietia si mórté. Acei generali, carii aru pune se 'si trimitie planurile loru strategice mai nainte de a se vedé pe campulu bataliei in faci'a contrariului, aru merita in casulu celu mai favoratoru pentru ei de a fi tramisi in pensiune, de si eu nu credu ca ei ar scapa ori si unde numai ou atata. Pana in secululu alu 18-lea era cunosoutu proverbulu ce dice: romanulu tace si face. Ne indoimu fórté, déca acestu proverbulu mai are vreunu intielesu in dilele nóstre. Altii au oate doua programe, un'a de piatia, spre a insiela cu ea, spre a lega ochii, spre a face ou ea diversiuni strategice, ear' alt'a de casa, en familie, cum se dice, portata in sinu, precum porta ostasiulu portofoiulu seu. Asié ceva romanii transilvani n'au facutu nici odata, prin urmare altii iau batutu in politica totiea quoties. Intr'aceea romanii in an. 1865 au avutu ocaziunea cea mai minunata de a invetia pre catu n'au invetiati in alti diece ani trecuti. Ne place a crede ca romanii au si invetiati. . . . . B.

Din mediuloculu Transilvaniei.

Novembre 1865.

Preste vreo cateva dile diet'a tieriei se va aduna pentru revederea art. I din 1848, sunatoriu despre uniunea Transilvaniei cu Ungari'a. Cati deputati romani voru lua parte la acea adunare numita pe excellentiam constitutiunale, de acum potemu sci, pentruca dupa dispusetiunile de acum ale barbatiloru de statu natiunea romana socotita cá lipitura la cele trei natiuni regnicolare, nu'si póte folosi dreptulu constitu-

tiunale de alegere, nu numai din caus'a acésta, ci si pentru aceea, ca afara de cele dóua districte in tóte cealalte comitate se afla in minoritate, de unde urmésa, ca déca totusi natiunea romana ar fi se fia representata in acésta dieta prin deputati tramisi din sinulu seu, nu póte fi, fara numai prin regalistii chiamati la acésta adunare de increderea monarchului, carii tocma pentru ca nu sunt alesi de natiune, ci chiamati de monarchulu, numai per tangentem vinu a se socoti de representanti nu ai natiunei romane, ci numai de natiunalitate romana; ca aceea totusi, dóra nu va póti nimene dela unguri, se-cui si sasi cá, dupace póte si din partea romaniloru li s'ar da voturi de alegere, aceea se se lapede de interesele sale, si se aiba mai multa atragere catra cele ale romaniloru, (ad. ungurii se apere interesele romaniloru?) Ceea ce ar fi in contra a totu trecutulu loru, pentruca acesti trei faptori pana in 1848 s'au ingraditu in contra romaniloru cu muri chinesiseci, cá nu cumva romanii se apuce la folosirea drepturiloru acelu natiunale, in care se afla dinsii, deei representatiunea romaniloru e nula, séu numai restrinsa la cei 4 deputati din cele 2 districte Fogarasiu si Nasedu si numai per tangentem la pucinii regalisti. — Acésta inse o dicu numai din punctu de vedere politicu.

Ci inse regalistii romani chiamati la adunarea tierii sunt asia dicundu pe langa cei din oficiile cardinale, totu numai lamur'a romaniloru, carii tocma pentruca sunt din sinulu romaniloru si dupa originea loru cei mai multi plebei si nu aristocrati, si tocma pentru acésta ne credemu a fi indreptatiti a spera, cumca Domnii regalisti romani incepundu dela metropoliti in diosu nu voru avé alte interese, numai cele natiunale, pentruca si cealalte natiuni prin fiii loru numai interesele proprie le apara.

Ci inse D. regalisti sunt intr'o pusetiune sociale cu multu mai inalta, si sunt inestrati cu totu soiulu de sciintie cu multu mai multu, decatu se aiba lipsa, cá se fia de cineva la ceva indrumati, credemu inse, ca isi voru implini detori'a natiunale, nam longum iter per præcepta, breve et efficax per exempla; ne ar paré inse fórté reu, déca si acum se ar nasce intre romani nescari disarmonii, cá in 1863 1864, alu caroru rezultatu a fostu numai spre scaderea si umilirea nóstra a tuturoru. . . .

— Romanii si sasii au reprezentatu pana acum ou pucine esceptiuni unitatea monarchiei; ungurii si secuii dismembrarea ei prin dualismu. De aci urmésa, ca certele provenitoare din aceste principia de statu, voru fi asia de mari, precum sunt de mari iu sine consecuentiele acelu principia, pentruca precum ungurii nu voiescu a se abate dela principiulu dualisticu, asia nu credu, cá romanii si sasii asia iute se se póta indupleca a face sarituri mortale, ca nu 'si potu siesi contradice asia amaru, nici a se face de mintiuna iu favórea unei legalitati pretinse, — de carea romanului 'i e acra anim'a pana in sufletu.

Ci fienduca politic'a nu are regule logice, asia si romanii in politic'a loru voru face totu ce potesce interesulu natiunale si consolidarea monarchiei, mai alesu ca si Maiectatea S'a Imperatulu prin manifestulu seu din 20 Sept. a. c. asia ceva potesce dela credintiósele sale pópra. — e. e.

De sub Platr'a Pintei 6 Nov.

Dupa cum se véde, cea mai mare parte a nobilimei romane din cerculu Lapusiului ung. a datu mana buna cu magiarii; prin urmare din cauza, ca nobilii romani de pre aici inca din diu'a insemnarei alegatoriloru au datu mai mare credientu celoru ce au facutu promisiuni in-fricosiate de „Nemsiugari“ mari si multe alte usioratati insemnate etc.

Nobilimei urmésa si unii dintre dnii preoti de ambe confes. si alu caroru nume de se si crutia acum, dar' amblandu drumulu contranatiunalu, ii va sci si o. pl. si m. ordinariate, cá se se póta mai bine orientá la ocaziunea impartirii beneficiiloru, — se scie toti, cine e la blidulu celu de „linte“.

In 3 a. l. c. intieleginti'a magiara si unii din nobilii romani cu 2 aspiratori de deputati tienura unele consultari in priviuti'a alegeriloru, in comun'a Rogozu, care e de 1 óra indepartata de Lapusiulu ung. Aici seau tienutu ouventari atragatóre, dupa care au urmatu cateva buti de vinarsu si vinu, cá adunatii se le go-

lésoa dupa plaou, — pane inca n'au lipsitu. Sub tempulu acestei tracte li s'au apusu, cá se se mai talnésoa la Cheseiu (o comuna indepartata de Deesiu de 1½ óra), cá banalu se fia cuventulu: „nu me uita“. — Dupa finirea ospetiu-lui séu inceputu batai crancene. Unii dintre adunati au mai remasu si preste nópte; — dupa desteptare siau facutu unu focu catu se apariasera si Dnii din curte: ér' demenéti'a a 4-a se audi in tóte partile, ca Cosma Petre nobilu: parinte a 4 prunci e mortu din beuturile cele spirituóse*).

Frumósa fapta dela toti onoratorii, cari au fostu in aceea adunare. — Adi s'au inceputu alegerile deputatiloru, care formedia cerculu de diosu, ér' in 9 Nov.

va urm'a alegerea din cercurile: Petrei, Retégului, Cascaului si alu Lapusiului ung. — Cum voru decurge vomu vedé**).

Deesiu 9 Nov. 1865.

Onorate domnule redactoru!

Decumva pana ce scriu eu acestea siruri, n'au strigatu in lumea larga diuariile magiare dein Clusiu, apoi sum siguru, ca catu mai curundu voru strigá, ca si aci in comitatulu Solnocului interiore in ambele cercuri au alesu ungurii cu romani laolalta si intru una contielegere ablegati la diet'a fiátoria in Clusiu, — si anume in cerculu de diosu pre Torma Károly proprietariu si magistru de posta in Cristuru, si in cerculu de josu pre contele Bethlen Sándor. — Dara nu cumva se cugete cineva, ca eu asi voli se preocupu pre numitele diurnale, cá se nu bucine aceasta scire pentru ele inbuoratoria, departe se fia aceast'a, scopulu meu nu e altulu, decatu se descriu, cumu s'au templatu conscrierea in dereptatiloru la alegere, pre cumu si ins'asi alegerea, si apoi numitele diurnale bucine catu le place, precumu au mai bucinatu despre alegerea dein scaunulu Ariesiului si despre celea dein alte locuri — caci publicitatea, care e judecatoriu aspru, inse dreptu, deiu fapta se vá convinge, ca omu, in ce modu, si cine deintre romani s'au unitu cu ungurii la alegerea ablegatiloru dietali.

Deci se vedemu:

Cámu pre la 24 si 25 Oct. esisera comisiunile conscrietorie prein cercuri; — treundu cu vederea, ca prein acelea comisiuni vedéai numai unde si unde preseratu oate unu romanu, si aceia inca cam de celi de poft'a fratiloru magiari; dara mai batatoria la ochi neau venitu ins'asi conscrierea indereptatiloru, ca-oe luandu conscrierea nobililoru facuta in anulu 1862/3 din comunitatile magiare Deesiu, Balványós-Váralya si Füzes — si alaturanduo cu conscrierea totu acelu comune facuta in anulu acéstá se afla intre ele urmetorea diferentia:

In Deesiu in anulu 1862/3 au fostu 120 nobili, in anulu 1865: 682. (ho! ho!)

In B. Váralya in anulu 1862/3 au fost 61 nobili in anulu 1865 137.

In Füzes in anulu 1862/3 au fostu 5 nobili in anulu 1865 137; laolalta in anulu 1862/3 au fostu 186 nobili, in anulu 1865 980. Óre in tempu de 3 ani de unde au resaritu 794 nobili? si aceasta intrebare cu atata mai vertosu sum indereptatitu a-o pune, cu catu ca acuma nu

*) Aceste apucaturi de candu Tököli, ce demoralisasa feciele cele ticalóse din poporu, ar' trebui prin lege strinsa sub perdere de dreptulu politicu oprite si cassate, pentruca despre o parte isi batu jocu de moralitatea, demnitatea si santianii oblegamintii de a lucra din principiulu convictiunii, ér' de alta degrada tóta demnitatea de omu la conditiune de animalu! Cu astfelu de apucaturi se dobitocesc, dar' nu se redica din pulbere cast'a ce se folosesc cu astfelu de masina la politica. De acea ar' fi lucru salutaru pentru poporulu romanu, candu s'ar' midiloci o lege de alegere in tiéra, cá petutindenea romanii se'si aléga ei între sene deputatii, dupa cum li s'ar' cuveni, in tóte cercurile, si fratii magiari se'si aléga ér' ei pe ai sei între sene. — Astfelu amu poté preserva si feri moralitatea de pericululu vatamarii in midiuloculu poporului si unii si altii; — si n'am da semne, — ca voimu alu corumpe si inca alu mai si dobitoci. — Óre ce voru dice cei ce ne imputá mai eri, ca aplicaramu in 1863 o religiósá directiune la actele cele importante de alegerea parintiloru tierii?! — Óre care apucatura e mai salutará? Care mai condamnabila?! — R.

**) Pare ca sunteti din alta lume! Se vede ca cetiti diurnalele numai cele magiare! — R.

s'au indatinatu a se inparti pieli de cane nemenui.

In multe comunitati romane inose numerulu nobililoru s'au seadiutu, si s'au pusu mai pucini cá cati au fostu in anulu 1862/3. (Fratia!)

Atatu cu ocaziunea consorierii, catu si mai tardiu, oortiesile nu aveau capetu, in fiacare cercu au esitu cate unulu s'au doi cortesi, au amagitu poporulu romanu, ca déca voru alége pre cutare seau cutare ablegatu unguru, li se vá soadé darea, se vá eftini sarea, vá fi iertatu a sadi tabacu etc. etc., apoi pre nemesii romani nu numai ca i-au amagitu, ca voru se devina earasi in derepturile loru de mai nainte, dara la atat'a-i sumutiasera deosebi asupra inteligentiei romane, in catu déca s'ar fi incumetatu vreunu preotu s'au altu inteligentu romanu ai aduce in ceva modu la calea adeverului, atuncea multi din aceli golani ar fi fostu gata a-lu apucá in palmi. . . .

In 2 Novembre se inpestritiase piatiulu si mai tóte ulitiele Deesiului cu flamuri treicolórie cu inscriptiunea „éljen Torma Károly követünk si 1848“, — in tóte comunele, pre unde cortesii si-au potutu realis'a misiunea loru cu efectu, capetara porunci aspre alegatorii, cá se vina la alegere la Deesiu, cací déca nu, voru fi adusi legati, pre candu din contra in cerculu Reteagului, unde romanii alegatori sunt mai compacti, listele alegatorilor nu s'au publicatu de locu, cu atata mai pucinu li s'au datu tempu si ocaziune de a reclama.

Pe 6 si 7 Novembre era defiptu terminulu inceperii alegerilor in cerculu de diosu. — Dintre alegatorii romani indereptatiti, au venitu din celi cu censu pucini, nobili mai multi, toti inse era incungiorati si paditi de tóte partile, de cortesi magiari, cari ajungundu in Deesiu ii bagara prein crisme, le platea vinarsu, pane si tabacu catu leau fostu lipsá; in unele crisme totu asi'a petreora cu noptile intregi, si dimineti'a dete ai fi uitatu prin gradina si inpregiurulu acelor crisme putai avé frumóse prospecte de alegeri . . . .

Din acestea locuri au fostu dusi alegatorii — cu musica la cas'a comitatului, multi, deca-i intrebai: unde mergu — fiindu beti — respundea ca la „licitatie“ — aci inespundu de diosu, pre trepte pana susu in sal'a de alegere nu vedeai alta, de catu instructori si suferi. . . .

Sub acestea inpregiurari au alesu si romanii din cerculu de diosu votisandu pe urmatórele nume: Turma Cara, Turmai Carai, Turm'a Calului etc. etc. (Torma Karoly) si de aci, dupa recitarea lectiunii (pre care na'u pututuo inventia bine) earasi cu glot'a s'au dusu la criema penru luarea platei in bruto de „rachiu.“ In acestu modu au decursu in 6 si 7 Novembre alegerea de ablegatu in cerculu de diosu prein unguri si romani de cei cari nu s'au retrasu. Astadi in 9 Novembre s'a inceputu alegerea din cerculu de susu totu in Deesiu, unde au fostu alesu dn. c. Bethlen Sándor.

Si acestea alegeri totu asi'a au decursu, cá si celea de mai inainte, cu acea deosebire, ca aci pregatirile au fostu mai eclatante, penru ca in comun'a Cusdriora (Kozárvár) lenga Deesiu erá pusi pazitori in drumu, cari esiea inaintea alegatorilor, ii-baga in laintru in curtea grofului, ii-adepeá, si acoló le dá instructiunea; — mai incolo in cerculu Lapusiului in comun'a Rogoz candu s'au sfatuitu si au datu cortesii instructiune spre alegere, acolo atat'a vinarsu si vinu leau datu la alegatori, in catu se povestese, ca unulu de beutur'a cea multa au si moritu, era aci in Deesiu alegatorii, cari cumu esia dela alegere se ducea in birtulu numitu „veresfogadó“, unde pre contulu Dlui candidatu le stá sub dispusetiune ciuberele cu beutura; erá nesce servitori cu cosiarele in spate de alungulu strateloru carandu panaa acolo la alegatori, strigá „éljen Bethlen Sándor.“ Alegatorii inbetanduse incepura, ducunduse catra casa pre drumu la scandale.

Pre lenga modalitatea aceast'a de alegere nu e nece un'a mirare, déca D. jude primariu Manu au repasitu de tempuriu, — éra D. canonicu Siorbanu, care-si publicase programulu seu prein comune, au repasitu mai tardiu de a fire candidatu spre alegere. Din contra eu din partemi nu potiu alta, decatu se gratulezu core-spondentiloru de pre aci la jurnalele magiare din Clusiu, ca se potu laudá, cumca si aci ungurii

cu romanii in cointielegere si laolalta au alesu pre numitii deputati.*)

Preste totu oserbesu, oa nece inteligenti'a romana, nece preotimea deaci (a fora de trei, cari au ratacitu, si anume: Szilási (?) preotulu gr. cath. din Seplaou, carui candu au visitatu pre Torma Károly, i-au strigatu membrii comisiunei „éljen“, si Leményi, preotulu gr. cath. din Suciulu de susu, ai carui copii de 2 septemani diacu in Berchesiu in tifusu, ear elu de una septemana au amblatu la cortesitu: n'au luat parte la alegeri, asemenea n'au venitu nice din omenii celi mai de frunte, fora pucini, multi cari au potutu scapá s'au intorsu acasa, vediendu Deesiulu pestritiatu cu stéguri. Optu locuitori din Reteagu intrandu la ces'a de votisare si intrebandu ca este vreunu romanu candidatu si capetandu respusu negativu, s'au retrasu si n'au vrutu se votisese. — Unu romanu, votisandu pre Manu Gábor, au capetatu dela unu membru alu comisiunei respusu „dute dara la Manu Gábor se-ti dé palinca“, si asi'a cea mai mare parte a alegatoriloru de romanu au fostu de aceea, cari au fostu sedusi prin amagiri si adapare si cei mai multi din sirulu proletariloru, er' din cei de frunte au fostu mai numai judii comunali, cari au avutu instructiuni oa pre cine se votisese.

Pre candu alegerile din 1863 au cursu pre una cale paciuita, toa amagiri, fora platire de beuturi, pre candu atuncea alegatoriulu mergea si alegéa in cunoscentiia curata pre acela, in care avéa deplina incredere, eata acumu, cam, cine, in ce modu si sub ce inpregiurari s'au alesu ablegatii acestui comitatu.

De ci inteligenti'a si preotimea romana de pre aci, — care acestu modu de alegere n'au potutu se-lu privésca fora cu recéla si cu atat'a mai vertosu se taca, cu catu ca ori ce adunari si convorbiri ale romaniloru au fostu poreclite de conventicule si erá aspru spionate. —

Pre candu de o parte romanii protestara in contr'a acelei inpregiurari, cá cineva se privésca pe ablegatii acestui comitatu cá alesi prin romani, pre atunci de alta parte tragu atentiunea regalistoru romani, cá se-si ié notitii despre tóte acestea, si la tempulu seu se le folosésca. X

UNGARIA. (Se nulasamu din vedere.) Cum stau romanii din Ungari'a facia cu incordarile actuali de acolo e fórte lesne de gacitu, indatate vomu mesurá cu cumpan'a cea de auru unii artici de prin diurnalele loru, prin cari vréu a imbuná si a linisei pe romani pentrucá se-si puna capulu pe perina, se nu se in-grigésca intru nemica, ca altii voru portá de grigia si de sórtea loru. Da, póte, cá lupulu de sórtea mielului; pentruca, candu vine lucrulu la adeca, d. e. la candidaturele penru alegerea deputatoru, apoi in locu se de domnioloru mana fratiésca de ajutoriu romaniloru, cá se póta fi si ei oatu de pucinu representati in dieta, li-se lungescu inca in drumu, si inca si pe acolo unde n'au neci unu prospectu de a reesi cu candidatu unguru. — Apoi care romanu vafi atatu de negliobu, cá se crédia, ca celu ce lu impinge séu si numai se incórdá a-lu impinge din cass'a constitutiunala, ei póte vre cdata voi binele si nu vré a-lu lasá ér' espusu tuturoru venturiloru si viscoleloru, care au patrunsu si maruntaiele natiunii romane de atatea veacuri, totu prin asemeni uneltiri si eschideri. Deci nu potemu destulu imbarbatá si face atenti pe fratii nostri din Ungari'a, cá se intrebue si se-si santiésca ori-ce mediulóce spre a-si poté alege si realege barbatii loru delupta constitutiunala, penru binele natiunii. — Luative pe séma, fratiloru, oa paremise, ca acum se incarca asupra umeriloru vostrii o detoria dupla si generala de aperarea intereselor si drepturiloru natiunalitatii romane. — De aceea unitive in cugetu, unitive in simtiri spre a ve poté alege aparatorii cei credintiosi ai drepturiloru natiunii si tierii, pe care noi dupa „Concordia“ inca ne grabimu a-i insirá aici, ad. din cottulu Aradului: „La Radna: Ioane P. Deseanu; la Buteni: Sigismundu Popovicu; la Sira: Antoniu Mocioni; la Pecica: Demetriu Ionescu; la Sart'a Ana: Florianu Varga si la Chisineu: baronulu Ludovicu Simonyi, fienduca

* Déca nu cu securitate celu pucinu cu verisimilitate conchidu, ca si in numitele locuri (Scaunulu Arisiului si in celelalte locuri) cam asi'a ei camu cu de acestea se voru fi templatu alegerile unguriloru cu ale romaniloru la olalta.

Mirone Romanu a repasitu (?).“ Inca odata ve facemu atenti la problem'a cea mare si multifaria, — ce ve sta inainte a-o deslegá penru viitoriulu infratirii, ca cine 'mparte parte'si face, candu celelaltu ii da pace. —

— Intre tóte programele marturisitorie de credintia ale candidatoru de deputati, cari in-cepura a se alege acum, mai merita atentiune programulu resolutionistulu Jokai, a redactorelui diurnalulu „Hon“, care cuprinde 10 puncte, ce le numesce decalogu séu 10 porunci ale natiunei. Elu pretinde integritatea corónei Ungariei, ministeriu respunditoriu si apoi sireconstituirea autonomiei municipale, dóueluceri, cari se eschidu unulu spre altulu, egalitatea confesiuniloru si recunóscerea unei singure natiunii, libertatea individualu (?) a celorlalte natiunalitati, normarea darei recrutiloru, regularea finantielor comune prin comitete comune, organe recunoscute de elu, dupa mustra art. 49 din an. 1715, care ordonésa a se esmite asemenea comisiuni penru preconsultare, dar' decisiunile loru se se dé mai nainte dietei spre a le sanctioná. Primatele ordina rogatiuni prin beserici, privitóre la alegeri; nu scimu, ce au facutu archiereii romani in punctulu acesta de mare momentu! —

Diet'a Croatiei.

In Zagrabia (Agram) se deschise diet'a regatulu t:unitu: Dalmati'a, Croati'a si Slavoni'a prin rescriptulu regescu din 2 Nov. 1865 in care se asecura reprezentantii regatulu t:unitu, cu cuvintele regesci, ca precum ei diace caldu la anima ferioirea si desvoltarea poterei intregulu imperiu, intocma cu aceea si caldura si intimitate e convinsu, cumca scopulu acestu inaltu nu numai ca nu delatura desvoltarea organica-natiunala si imputerirea singuriteloru lui parti constitutive, ci din contra le presupune, si tocma intru acést'a are a cautá proptéu'a sa cea puternica si duratoria.

„Institutiunile cele ereditate, legile si datinele egale ale regatulu acestuia, precum si modulu cugetarei, limb'a si natiunalitatea sunt o parte esentiala constitutiva a intimei sale naturi si totu de odata bas'a intregulu edificiu politicu, intelectualu si socialu a lui, si acést'a base naturala o primimu Noi bucurosi si cu tóta resolutiunea cá punctu de plecare alu desvoltarei ulterioare.“ Mai la vale cuprinde rescriptulu:

„E o necesitate neaperata a timpului, cumca de aci incolo la legislatiunea nu numai a singuriteloru regate si provincie ale imperiului nostru, ci si la a intregi monarchie cá atari, se colucre cu votu decisivu reprezentantii poporeloru. In diplom'a din 20 Oct. 1860 am defiptu negótiele comune ale imperiului, si form'a pertractarei acesteia s'a desemnatu prin patent'a Nóstra din 26 Febr. 1861.“

1. „Impartesi nduve dara cuprinsulu ambeloru acestoru acte de statu ve provocamu prin acést'a cá se le primiti.

Acést'a este prim'a Nóstra propositiune regia, asupra careia, inaint: de tóte celelalte intrebări, asteptamu decisiunile adunatei diete.

2. Continuarea si finirea obiectelor neresolvate in propositiunile din diet'a din urma 1861.

3. Privitoriu la uniunea cu Ungari'a cuprinde rescriptulu aceste cuvinte:

„Cu respectu la decisiunea dietei din urma despre relatiunile catra regatulu nostru Ungari'a, — ne respicamu vivua nóstra dorintia, cá resolvirea acestei cestiuni, care va veni si in diet'a Ungariei la consultare, se urmese in scurtu pre calea contielegerei ambelor diete. —

„Diet'a ungarésca, ce se va intr'uni in 10 Dec. a. c., va avé cá si cea dela 1861 eu deosebire misiunea a prepará inauguratiunea nóstra cá rege alu Ungariei, Dalmatiei, Croatiei si Slavoniei si dupa primirea diplomei inaugurale cu ajutoriulu lui Ddieu a o si indeplini acum. Noi ve provocamu credintiosiloru, cá se aveti de grija de timpuriu, penru cá acestu regatu alu nostru se fia representatu la acea dieta.“ —

4. Cestiunea unirei Dalmatiei remane desohisa pana dupa regularea cestiunei de dreptu de statu alu Croatiei facia cu imperiulu.

Nu mai dupa resolvirea acestoru propuestiuni se va poté luá inainte cestiunea regularii dietei si a unei nóue legi de alegere. In fine se adresésa rescriptulu asi'a: „Prin incredere,

moderatiune si companire matura, liniscita, voi fi unui poporu erou Ne veti face Nôue regelui vostru ereditoriu, posibilu, a intemeia cu taria temeliele ecsistintiei vôt're nationale si ale garantá pentru viitorime." -- Si asia se dechiará diet'a de deschisa. Cardinalulu si banulu de-dera mese.

Telegramu. Eri in 15 Nov. s'au alesu presiedinti si referinti pentru 5 comitete, in care e impartita diet'a: pres. c. s. Kukuljevic, eppulu Kralj, br. Levin Rauch, eppulu Strossmayer, card. Haulik; referinti: v. comitele Voncina, ases. la tabl'a septemviralá Subotic, Dr. Racky, Martin Ozegovic, Mirkó Horvát. Prospectele sunt pentru pastrarea autonomiei nedependente de Ungari'a si numai pe principiulu paritatii pentru necsulu istoricu cu Ungari'a sub uniune personala.

— Spre a intielege bine rescriptulu de susu se cuvine a trage atentiunea la dechiaratiunea dietei din 13 Apr. 1861, in care diet'a Croatiei decise in privinti'a relatiunilor oatra Ungari'a acestea:

„In urm'a evenimentelor din 1848 ori-ce legatura — fia aceea in respectulu legislativu, administrativu ori judecatorescu — intre remnulu triunitu si Ungari'a dupa dreptu a incetatu cu totulu cu esceptiune numai, cumca Mai. S'a regele comuna dupa legile, ce pana in 1848 fura comune si dupa diplom'a de incoronare cu aceea si in acelasi actu de incoronare, cu liber'a vointia a natiunii, se incoronésa deodata si cá rege dalmatino-croato-sclavonu, si cumca remnulu triunitu afara de drepturile lui deosebite constitutiunale de statu si fundamentale ei competu si tóte drepturile constitutiunale si fundamentale de statu, cate sunt inoorporate pana la 1847 in codicea de legi generala ungarico-croatica, intocma dupa cum competu ele si Ungariei. Si mai dechiará, ca sunt gata in ori-ce momentu a intrá si intr'o legatura de dreptu de statu in folosu comunu mai apropiata, indatuce Ungari'a va primi neconditionatu si cu putere de dreptu nedependenti'a si autonomi'a regatului triunitu si cuprinsulu teritoriulu lui (computandu intr'acelasi si Fiume si Litorale, ceea ce Ungari'a nu vré neci odata). Ér' astufeliu de tractatu de unire se lu fipsese ambele diete prin deputatiuni, cari in asemené numeru de individi se se adune intr'unu **locu neutralu.**“

Cetitorii nostri si voru aduce aminte, ca decisiunea acést'a din 1861 produse o scena turburósa in diet'a croatica, din care si esise partit'a magiaróna cu Jancovic in fronte, **inse necidecum fara de protestu**, adaugundu, ca decidatorii sunt vendiatori de patria, si toti membrii magiaroni si parasira sal'a dietei vre-o 42 la numeru, si 'si si depusera mandatele. — La acést'a dechiarare se face alusiune in rescriptu. — In dilele trecute se invoise partit'a magiaróna cu partit'a nationala la unufeliu de programu apropiatoriu, inse nimene nu crede, ca croatii se voru lepadá de dechiaratiunea loru din 1861 in caus'a uniunii cu Ungari'a.

GALITIA. Cestiunea ruteniloru se mai luá inainte in 1 Galit'ia, in care face alusiune la Ungari'a, cumca ea se lupta neincetatu pentru continuitatea de dreptu fara a considerá, ca prin tóte sistemele dela Metternich si Bach panu la sistem'a lui Belcredi-Mailatu inca se trage unu firu de continuitate. — Fiacare ministeriu in statulu austriacu se servese de deosebite midiolóce spre a ajunge numai la scopu. Sub Metternich erau staturale si ordinele cá midiolocu, pana ce se restogolira in 1848, si mashin'a lui Metternich se destramà. Esi apoi Stadion inainte cu altu firu subtire de continuitate, inse totu spre acelu scopu de centralismu cu sistem'a nationalitatiloru. — Bach introduse nationalitatile si cele adeverate (?) si cele false (?) pentru cá ecestea se se slabésca prin frecari intre sene. In sistem'a lui Schmerling cu reprezentarea intereselor totu acolo se tiente si sub ministeriulu Belcredi-Mailath se continua mai incolo sistemulu lui Schmerling; preoandu acést'a centralisá, ministeriulu de acum sorie pre flamur'a s'a federatiunea, inse

ambele sisteme totu la acelasi scopu tientésa, si déca se va stóree si acést'a alamaia, — aici apoi 'si curma contele cuventaren, recitandu unu versu, care dice, ca sórtea bate in pieptulu tuturoru. Acést'a cuventare confusa remase fara resunetu si incepú a se desbate caus'a nationalitatii ruteniloru, caror'a li se imputá fórt'e, ca au primitu in literatur'a loru si in scóle limb'a curatu rusésca, parasindusi pre o s'a cea mai apropiata de cea polóna. Deci polonii sunt gata a da ruteniloru egal'a indreptatire, inse nu dreptu politicu nationalu. Polonii dicu, ca ei vréu se se intieléga cu densii cu poporulu, dar' numai cu burocratii adeca cu inteliginti'a loru nu voru neci odata a face lucru comunu; prin urmare in Galiti'a se decoopiasa egal'a indreptatire din sinulu Carpatiloru; dar' rutenii nu despera, ei se incedu in virtutea luptei. —

— In o e l e l a l t e provincii austriace pretutindenea se continua alegerile séu intregirile pentru diete, care in 23 afara de Veneti'a voru incepe in tóte celelalte provincie austriace.

— E de insemnatu, ca alegerile decurgu petutindinea in cea mai mare liniste, numai intre natiunile aristocratice polona si magiara se afla escese, coruptiuni, batai, omoruri, pentru alegeri, incatu d. e. in Ungari'a locoteninti'a fú silita a insarciná pe chefi comitatelor, cá se puna la cale singuru, sugrumarea coruptiuniloru si esceselor faptice pe la alegeri, pentrucá voi'a Maiestatii, pastranduse libertatea alegerii, se devina la valóre. Si in Kemend se si luara asemené mesuri, unde se pedepsira agitatori cu betie, ér' facultatii militari se pusera in féra 24 de óre din partea jurisdictiunii militare recercate si apoi cá pedepsiti dupa lege si perdura si dreptulu de a votisá. Decatu alegeri de felulu acesta basate pe coruptiuni si siretii obrasnice si nu pe convictiuni liberi, mai bine unu regimu dreptu dictaroricu. —

Deputati la dieta.

In **Mediasiu** (orasiu): Carolu Maager din Brasiovu si Dr. Lud. Binder; cá suplenti: Dr. Kain si sen. din Brasiovu Carolu Schnell. In (scaunu): burgmaistru Fridericu de Biedersfeld; cá suplenti: C. Graffius.

In **Sigisióra** (orasiu): Iosifu Gull si Andr. Zimmermann.

— **Metropolitulu archidiecesei Blasiulu c.** Alecsandru St. Siulatiu a pornitu joi oatra Clusiu.

— **Metropolitulu br.** Siaguna a pornitu in 16 la dieta la Clusiu. Dupa „Kr. Ztg.“

— In Alb'a inferióra s'au alesu bar. Kémény István cu 808 voturi, ér' romanii s'au retrasu dela alegeri mai toti; nu se scia inse datu siau si dechiaratiunea.

— In comitatulu Hunyad, inse siau datu dechiaratiunea de si alesera. Deputatulu aici e Ladislau Makray si c. Kun.

— In cottulu Clusiuului Zeyk Károly si Iosifu Hossu.

— In cottulu Turdei Tisza Lászlo si Huszár Károly.

Diurnalele magiare cu crucea in sinu marturisescu, ca pretutindinea se facura alegerile cu buna impreuna intielegere cu tóte, ca „Közlöny“ publica din Aiudu si o Eremiada, aretandusi dorerea. ca de ce n'au venitu romanii se iè parte la alegere; ér' despre Iosifu Hoszu scriu, ca elu a talmacitu poporulu ce venise cu flamurele sale, ca natiunea romana 'si póte asteptá mantuinti'a sa dela constitutiunea comuna a regatului Ungariei?! Vomu se-i vedemu programulu.

Dela reuniunea femeiloru rom.

Dupa datin'a aniversaria se va tiené mane in 19 Nov. dlu'a onomastica a Mai. S'ale inaltiatei imperatése Elisabetha, patrón'a protectória si benefacatória a reuniunii, adunarea generala anuala a membriloru reuniunii in loculu indatinatu, edificiulu gimnasialu, dupace la 9 óre se va tiené servitiulu d. dieescu in beseric'a

S. Nicolae, pentru chiamarea spiritulu santu si a ajutoriulu de susu asopra Mai. S'ale patróniei dimpreuna cu pré inaltolu seu sociu si pré inalt'a familia imperatésca.

— **Bibliografa.** A esitu la lumina „Catechismulu constitutiunалу“, opu premiatu, compusu de Dr. Ambros. Dimitrovitia, in Cernautiu, dedicatu doui lancu baron. Musteatia, proprietariu mare, care a escrisu unu premiu de 50 galb. spre a castigá o carte folositoria natiunii, si in onórea d. Alecsandru cav. de Costinu, care adause la acestu premiu alti 20 galb. Tractésa intr'o brosiurica de 32 pagine in intrebari si responsuri, despre dreptulu libertatii, egalitatii, autonomiei, despre constitutiunea comunelor, si merita a fi introdusa in scoli.

— La librariulu **S. Filtsch** in Sibiu au esitu acum: Formularii pentru protocéle si esibite civile judecatoresci si pentru procedura criminala. Vedi consemnatiunea alaturata la Nr. acesta.

† Scire trista!

Elen'a Orbonasiu nasc. Radu in numele ei si a fiiloru Mihailu si Carolu Orbonasiu, a fiiloru Carolin'a Buteanu, Amali'a, Polixen'a, Aureli'a, a nepotiloru Emilianu si Alecsandru Ioanu Buteanu, precum si numele numerosiloru consangeni, cu anim'a franta de durere incunoscutiedia deposarea iubitulu sociu si parente **Michailu Orbonasiu de Vajda Hunyad**, asesoru la tabl'a reg. ardeléna, care dupa scurte suferinti adormi in Domnulu astadi la 10 óre a. a. in anulu 63-lea a etatei si 31-lea a casatoriei sale.

Remasitielei pamentesci se vor' asiediá in 11 Nov. la 3 óre d. a. din locuintia din strat'a St. Georgiulu sub Nr. 1093 in cimeteriulu gr. resariténu de aici (in Muresiu Osiorheiu). Fiai tieren'a usiora! Memoria neuitata!!

Respunsuri.

Clusiu: Cei 30 fr. in cestiune pana adi inca nu sosira, cu tóte, ca suntemu *convinsi*, ca DD. cutari nu vorbescu in desiertu. Alb'a Iulia: Consimtimu, cum vedi, inse ceva mai tardiu ei vomu lua la ochi; sci ca bótele sunt lipitióse, si — Déés. me indetoresci, dimpreuna cu pe publicu, macaru de amu primi de petutindenea descrierea fidela a tuturoru miscariloru si ueltiriloru, catu mai curundu, ca 'su o scóla de marturia. Blasiu: Fi securu; s'a facutu si se va face. — Turd'a: Iti place? pana candu prospectulu va svatui cele descoprite. Nu se póte si una si alta. — Dela Nenea: Nu era asia, cum se credea. — Craiov'a: S'a tramisu si la 2-lea! Ma pe scrisete. — N. tardiu, tocma de acolo! Cum se póte. Aciuia: S'a tramisu la avisu. —

CONCURSU.

Din una fundatiune, care 38 de comunitati din cerculu orastiei a facutuo in 1 a Martiu 1860 cu unu capitalu de 200 fl. m. c. in 10 obligatiuni partiali a 20 fl. c. m. de imprumutulu nationalu, ce aducu pe anu a 5% 10 fl. c. m. in mon. sunatória subtragundu inse 7% contributiune, pentru unu teneru romanu seracu din acelu cercu de relegiunea greco-catolica, studente in gimnsiulu din Blasiu, s'au la academia de drepturi — prin asia se deschide concursu pentru unu atare studente, la stipendiu anuale de 10 fl. v. a. in bancnote pe anulu curente 1865.

Concurentele va avé se produca inaintea ordinariatulu metropolitanu greco-catolicu de aici din Blasiu atestatu de botesu, de saracia, de frequentare, si testimoniulu scolasticu de pre semestrulu II din anulu trecut 1864/5.

Terminulu e 1-a Decembre stiulu vechiu 1865.

Blasiu 6 Noembre 1865.

1—3

Ordinariatulu metropolitanu greco-catolicu.

Preturile bucatelor in piati'a Brasiovului.

(Mesur'a se ia in galet'a de Ardélu, din care doua facu trei mesure austriace.)

Nov. 17 n. 1865.

Grán curatu galeta 5 fl. 85 cr., de midilocu 5 fl. 16 cr., amestecatu 4 fl. 50 cr. —

Secara 3 fl. 78 cr., Papusioiu (cucurusu) 3 fl. 30 cr., Ordiu 3 fl. 18 cr., Ovesu 1 fl. 50 cr., Cartofi — fl 99 cr.